

Inhoud

Voorwoord	9
Leeswijzer	11
Deel I Achtergrond	13
1 Ontstaan van bemoeizorg	14
1.1 Historische achtergrond	14
1.2 Beweging in de samenleving en de zorg	15
1.3 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg	16
1.4 Verdere ontwikkeling van bemoeizorg	17
1.5 De teams in vogelvlucht	17
1.6 Sociaal kwetsbare mensen	18
2 Het hedendaagse veld van de bemoeizorg	20
2.1 Huidig maatschappelijk speelveld	20
2.2 Knelpunten en kansen in de zorg	22
2.3 Keerzijde van zorgmijding is zorgverlamming	23
2.4 Professionalisering van de bemoeizorg	24
3 Bemoeizorg in het buitenland	27
3.1 Verenigde Staten	27
3.2 Verenigd Koninkrijk	28
3.3 Denemarken	29
3.4 Duitsland	30
3.5 Lessen uit het buitenland	31
4 Bemoeizorg in zijn vele verschijningsvormen	33
4.1 Bemoeizorg als methodiek in verschillende modellen	33
4.2 Verschillen tussen de modellen	34

Deel II Praktijk	37
5 De dynamiek in bemoeizorg	38
5.1 Het proces van bemoeizorg	38
5.2 Integrale bemoeizorg versus toeleiding	40
5.3 Doelgroep	40
5.4 Zorgcontinuüm	42
6 Bemoeizorg stap voor stap	46
6.1 Wel of geen bemoeizorg?	46
6.2 Bemoeizorg in zeven stappen	48
6.3 Voorbereiden en informatie inwinnen	48
6.4 Een inschatting maken van de situatie	50
6.5 Contact maken en vertrouwen winnen	55
6.6 Incidenteel oplossen van een probleem	56
6.7 Contacttrouw realiseren inventariseren van problemen	56
6.8 Planmatig werken en plannen uitvoeren	57
6.9 Werkrelatie evalueren en warme overdracht	57
7 Houding en technieken	60
7.1 Visie en houding	60
7.2 Presentiebenadering	63
7.3 Narratieven	65
7.4 Motiveren	68
7.5 Mix van andere methoden en technieken	76
8 Ethische dilemma's en privacy	79
8.1 Ethiek bij opgedrongen hulp	79
8.2 Legitimering van bemoeizorg	80
8.3 Wet- en regelgeving	80
8.4 Privacywetgeving en gegevens uitwisselen	81
8.5 Bemoeizorg en zorgvuldige triage	82
8.6 Afspraken om in te mogen grijpen	84
8.7 Morele expertise en moreel beraad	85
9 Bemoeizorg is teamwork	88
9.1 Wat maakt een bemoeizorgteam bijzonder?	88
9.2 Hoe ontwikkel je een bemoeizorgteam?	90
9.3 Onconventioneel zijn	90
9.4 Ontwikkelruimte	92
9.5 Meesterschap	94

9.6 Gastvrijheid	94
9.7 Maatschappelijk steunsysteem en gereedschap	96
Deel III Bemoeizorgmodellen	99
10 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg: front office teams	100
10.1 Toeleidingsteams	100
10.2 Critical Time Intervention	105
10.3 Meldpunten en Vangnet & Adviesteams	106
10.4 Lokale zorgnetwerken	107
10.5 Sociale wijkteams	109
10.6 Verschillen tussen front office teams	110
11 Bemoeizorg vanuit de reguliere zorg: back office teams	112
11.1 Assertive Community Treatment	112
11.2 Flexibele Assertive Community Treatment	115
11.3 Bemoeizorg vanuit één organisatie	118
11.4 Bemoeizorg als onderdeel van de reguliere zorg	120
12 Bemoeizorg voor jeugd, jongeren en gezinnen	122
12.1 Bemoeizorg door de Jeugdgezondheidszorg	122
12.2 Bemoeizorg Jeugd: een OGGz-team	126
12.3 Andere initiatieven voor jeugd en jongeren	129
13 Evidentie van bemoeizorg	131
13.1 De verschillende onderzoeksmethoden	131
13.2 De onderzoeken naar bemoeizorg	132
13.3 Het belang van onderzoek naar bemoeizorg	136
Deel IV Toekomst	137
14 Toekomstverkenning	138
14.1 De gemeentetaken inzake bemoeizorg	138
14.2 Bemoeizorg in de reguliere zorg	141
14.3 Een zorgpad voor bemoeizorg?	143
14.4 Verdere onderbouwing noodzakelijk	146
Dankwoord	147
Over de auteurs	148

Bijlagen		150
Bijlage 1	Modelgetrouwheidscriteria ACT	150
Bijlage 2	Hiërarchie van onderzoeksdesigns	154
Bijlage 3	Afkortingen	156

Dit boek is het gezamenlijk werk van het redactieteam. Alle leden hebben bijgedragen aan de opbouw, de uitwerking en het reviewen, meeschrijven en becommentariëren van alle teksten.

Diana Roeg: initiatiefnemer en coördinator, auteur hoofdstuk 4 en deel III (m.u.v. paragraaf 10.3.en 10.6 en 11.3.en 11.4), hoofdstuk 13 en eindredactie
Simone van de Lindt: auteur deel I (m.u.v. paragraaf 3.4), paragraaf 10.2., 10.6 en 11.3., 11.4, deel IV en eindredactie
Gerard Lohuis: auteur deel II (m.u.v. hoofdstuk 9)
Lia van Doorn: auteur paragraaf 3.4 en coauteur hoofdstuk 8

Met bijdragen van:

Harry Gras	<i>auteur hoofdstuk 9</i>
Hans Kroon	<i>reviewer paragraaf 11.1-2</i>
Carin Rots-de Vries	<i>coauteur paragraaf 12.1</i>
Astrid Bosman	<i>auteur paragraaf 12.2</i>

Dit boek is mede tot stand gekomen met steun van:

Landelijk Platform OGGz
Tranzo, Tilburg University
RINO Groep Utrecht
Hogeschool Utrecht
GGzE